

> 2 Annemiek van Bolhuis
'Er is een grote behoefte aan quick and bright'

> 2 Louise Morpeth
over de situatie in Groot-Brittannië

> 3 Drie wethouders geven hun visie op de nieuwe situatie

> 4-5 Deelsessies

- **Betere samenwerking jeugdgezondheidszorg en scholen**
- **Apps Jongeren en gezondheid**
- **Werken met interventies of werkzame elementen**
- **Evidence based practice en evidence based policy**

> 6 Interviews met deelnemers

Evidence based practice moet een grotere rol krijgen

Jeugdzorg blijft ook altijd maatwerk

ER IS VEEL ONDERZOEK GEDAAN NAAR EFFECTIEVE JEUGDZORG EN DIE KENNIS BEGINT STEEDS MEER TERECHT TE KOMEN BIJ HET WERKVELD. TOCH BLIJFT HET OPPASSEN MET DE TOEPASSING ERVAN. BENCHMARKS MOGEN NIET MAATGEVEND ZIJN.

De nieuwe Jeugdwet moet de jeugdzorg simpeler en doeltreffender maken, waarbij *evidence based practice* een grote rol zal spelen. Met hulp van professionals, kennisinstituten, ouders en kinderen bepalen gemeenten sinds 1 januari zelf de strategie.

Die moet leiden tot minder mensen aan de voordeur, minder druk op de tweedelijnszorg, minder administratieve druk, grotere effectiviteit en lagere kosten. Cruciaal is dat betrokken partijen elkaar op de hoogte houden van vorderingen en dilemma's. In voorbereiding op de invoering van de wet, vertelden de wethouders van Leiden, Maastricht en Utrecht, is daar in hun gemeenten sterk op ingezet. Met succes. Om *evidence based practice* een grotere rol te geven is het belangrijk dat kennisinstituten beter aansluiten op de politieke en maatschappelijk praktijk, aldus Annemiek van Bolhuis, dagvoorzitter en directeur Volksgezondheid en Zorg van

'Het is goed om van ouders terug te horen of en hoe interventies helpen'

het RIVM. Andersom moeten werkveld en beleidsmakers meer rekening houden met de resultaten van onderzoek.

Toch blijft jeugdzorg ook een kwestie van maatwerk. Verscheidene deelnemers waarschuwden tegen algemene benchmarks, om daarmee successen tussen gemeenten te vergelijken. Wethouder Roos van Gelderen van Leiden had het specifiek over 'het verhaal achter de cijfers': 'Het is goed om van ouders terug te horen of en hoe interventies helpen.' Dat geldt ook voor specifieke interventies. De behoefte aan kwantificeerbare successen is groot, maar de cijfers moeten niet heilig zijn. Toch zal monitoring een grotere rol gaan spelen. Met de data die dat oplevert kun je interventies succesvol bijsturen, bleek tijdens het Congres Jeugd in Onderzoek. De eerste hobbel is genomen.

RIVM wil graag meer kennis ontsluiten

‘Grote behoefte aan quick and bright’

ANNEMIEK VAN BOLHUIS, DAGVOORZITTER EN DIRECTEUR VOLKSGEZONDHEID EN ZORG VAN HET RIVM, HOOPT DAT HET CONGRES HET BEGIN IS VAN EEN INTENSIEVE SAMENWERKING TUSSEN POLITIEK, HULPVERLENERS EN KENNISINSTITUTEN. EEN NIEUWE OVERLEGSTRUCTUUR IS DAARVOOR NIET NODIG, WEL PRAGMATISCH OMGAAN MET INTERVENTIES DIE NIET HELEMAAL BEWEZEN ZIJN.

Wie hier vandaag rondloopt hoort veel mensen praten over de kloof tussen politiek en werkveld. Herkent u die?

‘Die herken ik zeker. Dat was een van de redenen om de wethouders van

‘Hard bewijs blijft lastig. Het zou goed zijn als we de werkzame bestanddelen vaststellen en zorgen dat die in interventies worden opgenomen’

Leiden, Maastricht en Utrecht uit te nodigen: zodat het veld kan horen wat hun behoeftes en dilemma’s zijn. We hopen dat mensen door met elkaar in gesprek te gaan hun eigen perspectief kunnen overstijgen. Ook bij het RIVM hoor ik soms dat we zoveel kennis in huis hebben, maar dat het zo jammer is dat die niet beter gebruikt wordt. Ik zou zeggen: draai het om. Hoe laten we de kennis beter aansluiten op de vraag? Vanuit de kennisinstituten moeten we openstaan voor de behoeftes van politiek, hulpverleners en gezinnen, en beleidsmakers moeten openstaan voor de feiten uit onderzoek. ‘Daar zit natuurlijk altijd een beetje spanning tussen. Ik begrijp goed dat wetenschappers volledig willen zijn en tijd nodig hebben. Dat is terecht. Maar behalve die hele degelijke benadering, en daartegenover een soort quick and dirty-beleid om snel een oplossing voor een probleem te vinden, is er grote behoefte aan quick and bright. De wethouders verwezen daar ook naar met hun verzoek om tussentijdse rapportages van onderzoek en lopende hulpverleningsprojecten.’

Daar hoeven geen nieuwe overlegstructuren voor te komen?’

‘Die plekken zijn er. Denk maar aan academische werkplaatsen of de tafels in Maastricht waar Mieke Damsma het over had. Verder hebben het Nederlands Jeugd Instituut en het RIVM natuurlijk de taak om kennis te ontsluiten, dus dat kan hier ook op inspelen.’

Evidence based interventies is een ander belangrijk element in de nieuwe aanpak. Maar ontbreekt het niet juist aan interventies waarvan de effectiviteit bewezen is?

‘Het werkveld beschikt over een groot bestand met interventies. Het punt is dat weinig interventies helemaal evidence based zijn. Hard bewijs blijft lastig. Het zou goed zijn als we de werkzame bestanddelen vaststellen en zorgen dat die in interventies worden opgenomen. Die hebben het voordeel dat ze op verschillende interventies, situaties en lokale omstandigheden van toepassing zijn.’

Louise Morpeth pleit voor gericht onderzoek

‘Kijk goed naar wat werkt’

IN HET VERENIGD KONINKRIJK KRIJGT EEN GROOT DEEL VAN DE KINDEREN NIET DE ZORG DIE HET VERDIENT. MEER DIENSTEN AANBIEDEN IS NIET REALISTISCH, DAARVOOR ONTBREEKT HET GELD. DE ENIGE MOGELIJKHEID IS TE ZORGEN VOOR EEN BETERE MATCH TUSSEN VRAAG EN AANBOD. EN PREVENTIE!

Louise Morpeth, mede-directeur van de Darlington Social Research Unit, kreeg de handen op elkaar voor een aantal van haar suggesties – terwijl de situatie voor kinderen in haar land grimmiger is dan in Nederland. ‘In Groot-Brittannië is sprake van enorme armoede onder kinderen, er zijn sociale problemen en er wordt minder aan publieke diensten uitgegeven.’

Morpeth wilde laten zien dat het mogelijk is om meer voor kinderen te bereiken met minder geld, door goed te kijken naar bewezen resultaten in de praktijk. ‘Kijk waar behoefte aan is, en wat werkt.’ Ze wees naar

uitgebreid onderzoek in Schotland, waar schokkende cijfers aangeven dat ruim een kwart van alle kinderen op de een of andere manier behoefte heeft aan gespecialiseerde zorg, maar dat die zorg slechts bij acht procent van de kinderen terechtkomt.

Refocussen en preventie

Om die situatie radicaal te veranderen zijn er in haar optiek vier mogelijkheden. Twee daarvan zijn niet realistisch. Meer diensten aanbieden is niet mogelijk door gebrek aan geld. Stoppen met niet-effectieve diensten (en dat geld gebruiken voor effectievere interventies) is evenmin realistisch. Daarvoor kunnen mensen te moeilijk stoppen met dingen waaraan ze gewend zijn – met het bewezen ineffektieve maar nog altijd lopende Scared Straight-project in de VS als grotesk voorbeeld.

Refocussen (zorgen voor een betere match tussen aanbod en vraag) en preventie bieden meer mogelijkheden. Daarom kwam Morpeth

met een aantal praktische strategieën, die volgens haar voor een radicale ommekeer kunnen zorgen. ‘Gebruik je geld op een slimme manier, kijk naar wat werkt, weet hoeveel alles kost en kijk ook naar de lange termijn.’

Ook is het zinvol programma’s aan te passen aan specifieke situaties. Daarnaast verhoogt een goede vertrouwensrelatie tussen gezinnen en therapeuten de kans op slagen aanzienlijk. Hetzelfde geldt voor het betrekken van de omgeving van het gezin bij de interventies. Ten slotte stelde ze voor dat organisaties minimaal een procent van hun budget reserveren voor preventie en innovatie.

Geen benchmarks maar maatwerk

IN DE NIEUWE JEUGDWET WORDT DE JEUGDZORG GEDECENTRALISEERD, DUS 'DICHT BIJ HUIS' GECOÖRDINEERD. HET VOORKOMEN VAN PROBLEMEN KRIJGT STERKE NADRUk, MAAR ALS HULP TOCH NODIG IS, DAN GELDT: ÉÉN GEZIN ÉÉN PLAN. MAATWERK MOET MEER RUIMTE KRIJGEN.

Met de invoering van de nieuwe Jeugdwet, op 1 januari 2015, zet de Utrechtse wethouder Victor Everhardt in op een eenvoudig systeem waarbij professionals en kennisinstututen aangeven wat er moet gebeuren om gezinnen optimaal te ondersteunen. 'We willen een simpele, generalistische strategie, bepaald door professionals en onderzoekers. Zij hebben de kennis. Als gemeente moet je niet de arrogantie hebben te denken dat je overal iets vanaf weet.'

Volgens Mieke Damsma en Roos van Gelderen, wethouders in Maastricht en Leiden, worden bij dat gesprek over de koers van de jeugdzorg nadrukkelijk ook de ouders en kinderen betrokken. In Maastricht gebeurt dat letterlijk: iedereen aan tafel om de gezamenlijke koers te bepalen, maar ook virtueel, via de websites van betrokken instellingen.

Van Gelderen benadrukt het belang dat men in de regio Leiden aan 'het verhaal achter de cijfers' hecht: 'Het is goed om van ouders terug te horen of en hoe interventies helpen.'

Preventie krijgt prioriteit

Een ander dilemma is de onevenredig grote druk op de tweedelijnszorg. Om die te verminderen krijgt preventie van problemen grote prioriteit. Daarvoor is volgens Damsma in het hele land ruimte voor op de begroting en in Maastricht is voor die zogenoemde innovatie nog extra geld beschikbaar gesteld. Onomstreden is preventie volgens

Wethouder Mieke Damsma van Maastricht (uiterst rechts) na afloop van de plenaire discussie tijdens Meet the Experts.

Everhardt niet. 'De vraag is: wat weten we echt van preventie? Wat werkt?' Vanwege die onzekerheid spoort Van Gelderen de landelijke politiek aan geduld en vertrouwen in professionals en vrijwilligers te hebben. 'Ik hoop dat deze decentralisatie iedereen dichter bij elkaar brengt. In Denemarken kostte eenzelfde transformatie zes tot tien jaar.'

Cijfers zonder context zeggen niets

Het belang van monitoren onderschreven de wethouders alle drie, maar 'laten we niet weer een enorm systeem optuigen van verantwoord en via cijfers', aldus Van Gelderen. 'Cijfers zonder context zeggen niets. Als er tien ouders mee hebben gedaan aan een

oudercursus weet ik niet of dat goed of slecht is. Is het per se beter wanneer er honderd ouders mee doen? We komen uit een tijd waarin iets alleen status had als er een indicator aan vast zat en als er onderzoek achter zat. Laat de ouders zelf vertellen of een interventie hen geholpen heeft.'

Maar soms is het nodig om zaken meerjarig te

kunnen meten en tot een soort benchmark te komen, merkte dagvoorzitter Van Bolhuis op. Volgens Everhardt moet dan wel eerst het hele concept van benchmarks opnieuw doordacht worden. 'In mijn ervaring worden

'Laten we niet weer een enorm systeem optuigen van verantwoord en via cijfers'

benchmarks in de politiek een afrekeninstrument waarin gemeenten elkaar vergelijken op aspecten die niet te vergelijken zijn.' Ook Damsma pleit voor maatwerk. 'De kenmerken van een stad zijn belangrijk. Ga niet voor het hele land hetzelfde doen. In Maastricht staan we voor een hele andere opgave dan in Utrecht of Leiden.'

WEET WAT ER TE KOOP IS

Voormalig hoogleraar speciale kinder- en jeugdzorg Jan Willem Veerman had na afloop, tijdens de sessie Meet the Experts, kritiek op de afwachtende houding van politici om onderzoekers en hulpverleners de koers te laten bepalen. 'Er zijn 37 databases op de wereld over de effectiviteit van interventies. Ik zou als wethouder willen weten wat daarin staat. Zodat je weet wat er te koop is. De Utrechtse wethouder Victor Everhardt kent die databases. 'Wat ik daarin lees is dat verdomd weinig interventies evidence based zijn. Laat staan dat de kosteneffectiviteit bekend is. Hoe kunnen politici dan kaf en koren scheiden? Ik verwacht van de professionals een zelfreinigend vermogen.' Als het om het berekenen van effectiviteit gaat, heeft de jeugdzorg een probleem. Want de effecten daarvan zijn pas later zichtbaar. Paul van Gils van het RIVM, gepromoveerd op de economische evaluatie van preventie, schetste de ideale situatie: een nieuwe interventie wordt vergeleken met een oude, kosten en effecten worden van elkaar afgetrokken, dat levert een ratio op en die kun je afzetten tegen de ratio's van andere behandelingen. Dat is aantrekkelijk als het om een medische behandeling gaat waarbij iemand wel of geen pijn heeft. Maar in de jeugdzorg is die variabele niet zo eenvoudig, stelde Van Gils vast. Hoe stel je dan succes vast? Mochten controlegroepen ontbreken zodat van een echt experimenteel onderzoek geen sprake is, dan is toch een quasi-experimenteel onderzoek mogelijk. Mits uitkomstdata van interventies over de tijd en van verschillende plekken in het land beschikbaar zijn. Het wordt dus belangrijk om die gegevens te verzamelen om de effectiviteit van interventies te kunnen vaststellen.

Van links naar rechts: wethouders Mieke Damsma van Maastricht, Victor Everhardt van Utrecht en Roos van Gelderen van Leiden. Uiterst links dagvoorzitter Annemiek van Bolhuis.

GEZONDHEID MONITOREN OP SCHOOL

Jeugdgezondheidszorg en onderwijs kunnen nog beter samenwerken. Daarom riep het RIVM Centrum Gezond Leven vorig jaar op tot het indienen van projecten. Twee daarvan werden voor een volle workshop gepresenteerd.

Het eerste project 'Ontwikkeling schoolgezondheidsprofielen', kwam van GGD Gelderland-Midden, waar is ingezet op extra aandacht voor de bovenbouw van het voortgezet onderwijs. Er is een online gezondheidsscheck ontwikkeld, met een vragenlijst waar aan het einde een advies op maat uitrolt, met de mogelijkheid op basis van de uitkomst een persoonlijk gesprek te hebben met een jeugdverpleegkundig of -arts.

Volgens Janine Bezem geeft deze gezondheidsscheck extra inzicht aan scholen en de gemeente, en is het een aanvulling op het bestaande, landelijk uitgevoerde monitor. Anders dan Emovo is het ontwikkeld in samenwerking met jongeren en scholen, en sluit het beter aan bij de individuele leefstijlen van jongeren. Het project draait (inclusief pilot) sinds 2013 en heeft inmiddels de eerste resultaten opgeleverd: 25 procent van de jongeren die deelnemen, vraagt een persoonlijk gesprek met jeugdverpleegkundige of -arts aan.

ROC: een gezond idee

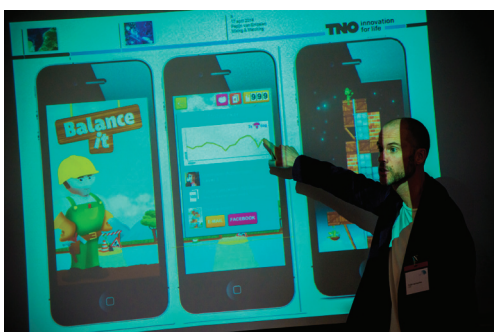
Ook het project van ROC Nijmegen leverde de nodige stof tot discussie. Daar kunnen leerlingen sinds 2012 dagelijks een beroep doen op twee jeugdartsen en -verpleegkundigen en is in 2014 het project 'ROC: een gezond idee' gestart, met als

doel zo veel mogelijk leerlingen zo gezond mogelijk een diploma te laten halen. Op het ROC krijgen alle 3600 eerstejaars een verplicht en anoniem in te vullen enquête voorgeschoteld, over alle denkbare leefstijlgebieden. Daaruit rolt een advies op maat, en de uitkomsten van de enquête liggen ten grondslag aan collectieve maatregelen, die worden besproken in de zogenaamde expertiseteams, waar ook het Jeugdgezondheidsteam deel van uitmaakt. De workshopdeelnemers vroegen hoe gemeten kan worden of individueel advies resultaat heeft. En wie op langere termijn voor de kosten van het project moet opdraaien. Daarover kwamen ook direct adviezen: zowel de gemeente als scholen hebben baat bij gezondere en gediplomeerde jongeren, dus maak hen duidelijk dat ze daarin moeten investeren.

Deelsessie **Apps Jongeren en gezondheid**

EEN GAMIFIED TOOL OM JONGEREN TE BEREIKEN

Jongeren gebruiken veel apps, maar dat maakt het nog niet gemakkelijk om via een app gezondheidsadviezen te geven. Het helpt om spelelementen te integreren en de app te verweven met de leefwereld van jongeren.

'Hgrote voordeel van apps is dat de mobiele telefoon voor mensen een soort verlengstuk van hun lichaam is. Moesten we in 2009 voor gezondheidswebsite Mind Your Own Life nog veel moeite doen om mensen naar de site te krijgen, nu hebben mensen het medium altijd bij de hand', zei Naomi van Stelten, business director bij interactive media-studio IJsfontein.

Hoe kan een app helpen om jongeren te bereiken? Door relevant te zijn op het juiste moment, een heldere focus te hebben en complexe inhoud te durven aanpakken. 'Hoe vaak wij niet horen dat klanten iets willen als Angry Birds... Sowieso is dat onrealistisch, maar je moet ook bij je eigen boodschap durven blijven.' IJsfontein's advies bij het ontwikkelen van een app is verder: houd rekening met verschillende leer- en spelerstypes (competitief en explorerend), denk goed na over de meerwaarde ten opzichte van het huidige aanbod en faciliteer sociale interactie. Want de toekomst van apps ligt er volgens Van Stelten in dat ze steeds meer verweven raken met de leefwereld van de gebruiker: 'Laat jongeren de app bijvoorbeeld samen gebruiken.'

Vertellen helpt niet

Samen met TNO ontwikkelde IJsfontein Balance-it, een 'gamified tool die jongeren stimuleert om minder te snacken en meer te bewegen'. Het is een app bedoeld voor

Apps bieden een goede manier om jongeren te bereiken.

mbo-leerlingen, gebaseerd op zelfregulatie, met een mix van real life-taken en spelelementen, vertelde Pepijn van Empelen van TNO. 'Veel bestaande interventies zijn gericht op motiveren. Maar vertellen alleen helpt niet. Zodra mensen iets moesten doen haakten ze af. Wij hebben het andersom aangepakt: ze kunnen spelen en gaandeweg worden ze gestimuleerd om meer te bewegen en minder te snacken. In het spel worden ze daar vervolgens voor beloofd.'

Beter in Bed

Voor onder meer Soa Aids Nederland, MBO Raad en Rutgers WPF ontwikkelde IJsfontein de Beter in Bed-app over seksuele gezondheid. Door interactie met de doelgroep werd het ontwerp geperfectioneerd, legde Filippo Zimbile uit. Vragen over condooms bleken minder prominent dan gedacht. Jongeren wilden vooral informatie over verschillende seksuele standjes. De app is gebouwd in de vorm van drie ringen. De binnenste twee zitten bij aanvang op slot en gaan open door rondes te doorlopen. Dat vergroot de betrokkenheid. Het belangrijkste doel van de app is jongeren met elkaar in gesprek brengen. 'Praten over seks geeft betere seks', aldus Zimbile.

ALLEEN DE WERKZAME ELEMENTEN MONITOREN

Wie door de interventiebomen het bos niet meer zag, zat goed bij de workshop van Han Spanjaard, die als trainer en ontwikkelaar zicht heeft op waarom sommige interventies wel en andere niet werken.

Spanjaard schetste vooraf het interventielandschap: in de databases worden zo'n tweehonderd interventies aangeboden, maar daarvan is een groot deel om uiteenlopende redenen niet erkend (niet onderbouwd of specifiek genoeg), en loopt een ander deel het risico zijn erkenning te verliezen.

De trainer maakte in zijn verhaal onderscheid tussen interventies als geheel en de werkzame elementen erin. Dat deed hij

omdat volgens hem, ook door erkenningscommissies, te vaak wordt gekeken naar de effectiviteit van interventies, zonder goed te kijken naar wat precies de elementen zijn die zorgen dat die interventie goed werkt. In een interactief deel liet hij de workshopdeelnemers samen onderzoeken of zij waardevolle (kern)elementen konden definiëren.

'Laten we kennis vooral gebruiken om te kijken naar wat werkt, voor wie en onder welke omstandigheden'

Marktanalyse vooraf

Eerder had hij al geconcludeerd dat er nog heel wat verbeterd kan worden als het gaat om erkenning, uitvoering en onderzoek van interventies. Zo pleitte hij voor een marktanalyse vooraf, om te voorkomen dat het aanbod te veel van hetzelfde zou

bevatten. Ook was hij er voorstander van om te toetsen op de werkzame elementen in interventies – hij stelde voor per interventie een top-5 van de onmisbare kernelementen te maken en deze te monitoren. En hij maakte zich sterk voor het verruimen van indicatiecriteria: te strakke criteria leiden nu soms tot lage instroom en tot problemen bij selectie van interventies.

Bij de deelnemers leefde ook duidelijk de wens om de effectiviteit van eenmaal gekozen interventies te kunnen blijven onderzoeken. Om bijvoorbeeld te voorkomen dat ze niet worden uitgevoerd zoals ze oorspronkelijk zijn bedacht. Maar ook om duidelijk te krijgen of een interventie wel succesvol lokaal geïmplementeerd kan worden. 'Er wordt al heel veel gemonitord', aldus Spanjaard. 'Laten we die kennis vooral gebruiken om te goed te kijken naar wat werkt, voor wie en onder welke omstandigheden.'

Deelsessie Evidence based practice en evidence based policy

ZORG DAT JE DE CIJFERS BEGRIJPT

In de fictieve gemeente Zunderveld moet drastisch bezuinigd worden. Wat zijn de do's en don'ts? Tom van Yperen en Erik Jan de Wilde, beiden onder meer experts bij het Nederlands Jeugdinstituut, plaatsten aanwezig in de rol van wethouder en zorgaanbieder.

Gemeenten en jeugdhulporganisaties beschikken vaak over meer cijfers dan ze zich realiseren. Die kunnen helpen om het jeugdbeleid en de jeugdhulp meer *evidence based* te maken. Hoe kunnen de cijfers bijvoorbeeld helpen om te bezuinigen? Stel: de prachtige gemeente Zunderveld in de Oost-Betuwe wil van het Nji weten hoe erg het is in het dorp. Een grafiek met een tential

jeugdproblemen laat zien dat de problemen meevallen ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Maar we weten ook, aldus Van Yperen en De Wilde, hoeveel zorg men gebruikt. En dat gebruik ligt juist hoger dan in de rest van het land. Zijn er minder problemen omdat er meer zorg wordt gebruikt? Of is er sprake van overconsumptie?

Wat ook opvalt is het relatief lage gebruik van eerstelijns zorg en het opvallend hoge gebruik van dure tweedelijnszorg. Een situatie die veel Nederlandse gemeenten zullen herkennen, aldus Van Yperen. De gezondheidszorg op z'n kop. De eerstelijnszorg moet hervormd worden. Tot overmaat van ramp heeft het SCP een nieuw verdeelmodel gemaakt waardoor Zunderveld dertig procent op de zorgkosten moet besparen. Wat zijn volgens de sprekers en de deelnemers de do's en don'ts bij het plannen van die bezuinigingen?

Do's

- Zoek het verhaal achter de cijfers. Begrijp de cijfers voordat je gaat onderhandelen. Kloppen ze? Weet welke euro's eraan gekoppeld zijn.
- Stel heldere doelen met betrekking tot jeugdbeleid.
- Verzamel gegevens die antwoord geven op kwaliteitsvragen.
- Ontwikkel eigenaarschap, bij voorkeur gezamenlijk.
- Gebruik de cijfers als relatietool en verbetertool.

Don'ts

- Te snel onderhandelen. Zorg dat je de cijfers begrijpt.
- Alleen uit eigen belang handelen.
- Gesprek alleen om geld laten draaien.
- Alleen monitoren om verantwoordelijkheden vast te stellen.
- Cijfers als hard beschouwen en de rest als soft. Breng het verhaal en de cijfers samen.

Samen de jeugdzorg veranderen

Wim van Geffen, Directeur MST Nederland:

‘Mijn les van vandaag is dat wij als MST Nederland (Multi Systeem Therapie) hier veel duidelijker ons programma hadden moeten uitdragen. Ik vertegenwoordig

een van de weinige echte evidence based programma’s. Het gaat om jongeren met de meest complexe gedragsstoornissen die uit huis geplaatst dreigen te worden naar justitiële inrichtingen of jeugdzorgplus-instellingen. Wij kunnen ze effectief thuis behandelen. Dat scheelt zo een ton per behandeling. Wat ik goed vond vandaag is dat er veel meer mensen van de gemeenten waren dan voorheen. Ik heb meer begrip gekregen voor het standpunt van de wethouders en ik snap dat ze niet altijd over voldoende expertise beschikken. Door vandaag ben ik ervan overtuigd geraakt dat we samen de jeugdzorg moeten veranderen.’

Niet te soft worden

Rachel Beerepoot, research manager I&O Research: ‘Heel leerzaam om het grote verschil te zien tussen de leefwereld van

de gemeenten en die van de instellingen. Het contrast, maar ook de zoektocht die ze samen ondernemen! Dat was een eyeopener. Ik denk wel dat gemeenten zich niet te soft moeten opstellen. Zorgaanbieders zijn bedrijven met werknemers. Die willen de hoogste opbrengst, al werken er vast ook veel mensen met het hart op de juiste plek. Maar toch, de gemeente wil de beste opbrengst voor de laagste kosten. Dat is een tegengesteld belang. Misschien moeten gemeenten gewoon zeggen: dit zijn de kwaliteitseisen en dit is het geld dat wij ervoor over hebben.’

Belangrijk om te blijven meten

Constance Vink, manager Zorgunit bij OnderwijsAdvies: ‘Ik ben er een beetje van

geschrokken dat we geneigd zijn dingen te doen die geen effect hebben – dat kwam bijvoorbeeld naar voren uit de presentatie van Louise Morpeth. Schrikbarend dat

25 procent van de kinderen in Schotland hulp nodig heeft, en dat maar 8 procent van de kinderen die ook daadwerkelijk krijgt. Loslaten wat niet werkt is misschien heel moeilijk, maar het is ook heel noodzakelijk. Daarom is het nodig dat we steeds blijven meten en kijken naar de resultaten.’

Handvatten voor geschikte interventies

Ramon Sijjade, Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling bij de gemeente Amsterdam:

‘Ik vond het mooi dat er veel aandacht was voor de werkzame elementen van interventies. Ik weet niet of dat toeval was, maar

de twee workshops die ik volgde waren complementair op dat gebied. Wij zijn bezig met een Amsterdamse aanpak van obesitas, en we zijn erachter gekomen dat er niet veel interventies bestaan die zich daarop richten. Maar we vinden het ook moeilijk om handvatten te vinden om de juiste te selecteren. Met de input die we hier hebben gekregen, denk ik dat we tot een programma van eisen kunnen komen voor geschikte interventies, en dat we die kunnen opnemen in onze inkoopstematiek.’

Onderzoek stimuleert de bewustwording

Ivonne Coppens, senior beleidsmedewerker op het Ministerie van VWS: ‘Het was fijn dat het centrale thema – effectiviteit van het werk in

de jeugdzorg – op verschillende manieren concreet werd gemaakt vandaag. De workshops en presentaties toonden daarin mooie verbindingen. Ik zag vandaag weer dat de bewustwording zich verder ontwikkelt en dat onderzoek dat stimuleert. Uiteindelijk moet het gewoon worden dat kosten transparant zijn, en dat je inzet op effectief

TIEN JAAR JEUGD BIJ ZONMW

Tijdens het congres presenteerde ZonMw tien jaar onderzoek naar zorg voor de jeugd in de nieuwe publicatie *En... werkt het?*

De publicatie verscheen ter gelegenheid van de afronding van het eerste grote ZonMw-programma over jeugd: *Zorg voor Jeugd*. Ook in diverse sessies

werden resultaten vanuit het programma gepresenteerd. Veel congresgangers namen de publicatie mee. Heeft u deze gemist? U kunt deze kosteloos bestellen of downloaden via www.zonmw.nl/enwerktHet.

bewezen methodes. In een van de workshops ging het over residentiële en ambulante zorg. Het is natuurlijk duidelijk dat de eerste vorm duurder is dan de tweede, en het was heel goed te horen dat er veel onderzoek is naar alternatieve vormen van zorg.’

Goed dat wethouders aansluiting zoeken

Chantal van Rijswijk, Jeugd & Opvoedhulp Spirit/De Koppeling: ‘Heel goed dat wethouders hun gezicht laten zien, dat werkt

inspirerend. Het gat tussen werkvloer en wethouder is groot, dus zo laat je zien dat je aansluiting zoekt. Bij ons in de instelling, een

behandellocatie JeugdzorgPlus voor jongens en meisjes van 12 tot 18 jaar, is een positief leefklimaat cruciaal en sowieso is het een erg actueel onderwerp om bij jongeren aan te sluiten. Verschillende dingen die ik heb gehoord zal ik samen met collega’s binnen onze organisatie presenteren.’

GGZ Kennisdag

Wilt u meer informatie over jeugdzorg? Op 22 september organiseren het Trimbos-instituut, GGZ Nederland en ZonMw in samenwerking met het Kenniscentrum Kinder- en Jeugdpsychiatrie en het Nederlands Jeugdinstituut de GGZ Kennisdag 2015. Het thema is jeugd (tot en met 23 jaar) en psychische gezondheid. Meer informatie op www.ggzkennisdag.nl.